

Міністерство освіти і науки України
Національний університет фізичного виховання і спорту України

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**XVII Міжнародної студентської
наукової конференції
«Спорт та сучасне суспільство»**

Київ 2024

УДК:

796:316.3(063)

Спорт та сучасне суспільство: Збірник тез доповідей XVII Міжнародної студентської наукової конференції, 07 травня 2024 року [Електронний ресурс]. – К., 2024. – 67 с.

У збірнику представлені тези з питань: актуальні проблем підготовки спортсменів, соціальні та організаційно-управлінські аспекти розвитку сучасного спорту. Матеріали збірника представляють теоретичний і практичний інтерес для докторантів, аспірантів, здобувачів ступенів бакалавра та магістра, тренерів, спортсменів, викладачів, науково-педагогічних працівників, студентів.

Редакційна колегія:

Арехова Т. О., спеціаліст відділу сучасних бібліотечних технологій

Бабенко Д. С., викладач

Байрачний О. В., канд. наук з фіз.виховання і спорту, доц.

Белікова М. В., канд. мед. наук, доц.

Бобровник В. І., д-р наук з фіз.виховання і спорту, проф.

Борисова О. В., д-р. наук з фіз.виховання і спорту, проф.

Василенко М. М., д-р пед. наук, проф.

Вольський Д. С., д-р філософії з фіз. культури і спорту

Гринь О. Р., канд. пед. наук, проф.

Дяченко А. Ю., д-р наук з фіз.виховання і спорту, проф.

Кашуба В. О., д-р наук з фіз.виховання і спорту, проф.

Кропивницька Т. А., канд. наук з фіз.виховання і спорту, доц.

Максимова Ю. А., канд. наук з фіз.виховання і спорту, доц.

Маринич В. Л., канд. наук з фіз.виховання і спорту, доц.

Олешко В. Г., д-р наук з фіз.виховання і спорту, проф.

Пастухова В. А., д-р мед. наук, проф.

Петровська Т. В., канд. пед. наук, проф.

Приймак М. М., канд. наук з фіз. виховання і спорту, доц.

Прокопенко А. О., д-р філософ. з фіз. культури і спорту

Салямін Ю. М., канд. пед. наук, доц.

Соронович І. М., канд. наук з фіз.виховання і спорту, доц.

Степанюк О. В., викладач

Футорний С. М., д-р наук з фіз.виховання і спорту, проф.

Шитікова Є. А., викладач

Тези пройшли перевірку з використанням сервісу пошуку плагіату Unicheck.

Рекомендовано Вченою радою Національного університету фізичного виховання і спорту України, протокол № 11 від 07.05.2024 р.

ЗМІСТ

РОЗДІЛІ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ

ASHERMANN B., МУТКО А., ЗНУНАЦІЛОВА L., NAGORNA V. OBJECTIVE BIOMECHANICAL INDICATORS: ASSESSING SYMMETRY OF KNEE JOINT ANGLE CHANGES IN BARBELL SQUAT EXERCISE FOR ATHLETE TECHNICAL EFFICIENCY	6
БЛИК С., КОГУТ І. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНИХ І ФІЗИЧНИХ ПОРУШЕНЬ СПОРТСМЕНІВ З ВАДАМИ ЗОРУ	8
БУГЕРА Д., УЛАН А. ПРОЯВ МОТОРНОЇ АСИМЕТРІЇ СЕРЕД ПРОВІДНИХ ФУТБОЛІСТІВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЧЕМПІОНАТУ СВІТУ З ФУТБОЛУ 2022)	10
ГАК А., ПЕТРЕНКО Г. МАТЕРІАЛЬНІ ВИНАГОРОДИ ЯК ЧИННИК ЗНИЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ СПОРТСМЕНІВ	12
ДАВИДЕНКО Д., КОНОВАЛ Ю. ОПТИМІЗАЦІЯ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВЕЛОСИПЕДИСТІВ ГРУПИ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ СПОРТИВНИХ ШКІЛ	14
ДОЛГОПОЛОВ А., ЗЕМЦОВА І. ДИНАМІКА АНТИОКСИДАНТНОЇ ЗДАТНОСТІ КРОВІ СПОРТСМЕНІВ ПІД ВПЛИВОМ ТЕСТОВИХ НАВАНТАЖЕНЬ	16
ДОМБРОВСЬКА І., ОЛЕШКО В. ДИНАМІЧНА СТРУКТУРА ТЕХНІКИ РИВКА У КВАЛІФІКОВАНИХ ВАЖКОАТЛЕТІВ	18
ЗАКОРКО А., СЕМЕНЕНКО В., ЗАКОРКО І. ПЛАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В БОРТБІ САМБО І ДЗЮДО З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	20
ЗЛОЧЕВСЬКА В., САЛЯМІН Ю. ДОСЛІДЖЕННЯ МАЙСТЕРНОСТІ РОБОТИ ГІМНАСТОК ЗІ СТРІЧКОЮ У ХУДОЖНІЙ ГІМНАСТИЦІ НА ЕТАПІ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ	22
ІВАНЧИШИНА К., МАКСИМОВА Ю. ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА У МЕТОДИЦІ НАВЧАННЯ СТІЙКАМ НА РУКАХ ГРУП ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ В СПОРТИВНІЙ ГІМНАСТИЦІ	24
КОРМАН Ш.-А., ЛУК'ЯНЦЕВА Г. МІКРОЦИРКУЛЯЦІЯ КРОВІ В М'ЯЗОВИХ ТКАНИНАХ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПОРТИВНОЇ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ	26
МАКСИМОВ С., ГУЗЕНКО Л., МАКСИМОВА Ю. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОГО КЛІМАТУ В АКРОБАТИЧНОМУ СКЛАДІ З УРАХУВАННЯМ ОСОБИСТІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК АКРОБАТОК	28
МАЧЕШИЧ Є., ОБРАЖЕЙ О. СУЧАСНІ ТРЕНДИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ ПЛАВАННЯМ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	30
МІКУШЕВ О., ШУТОВА С. ПСИХОЛОГІЧНІ ЯКОСТІ ТА ВЛАСТИВОСТІ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КВАЛІФІКОВАНИХ БАСКЕТБОЛІСТІВ РІЗНИХ АМПЛУА	32
МОЦПАН А., ЯРХО О., КРИВОШЕСЬ Д., КРАСОВСЬКА Г., ДЗЮБЕНКО Н. МОРФОМЕТРИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СПОРТСМЕНІВ ЗБІРНИХ КОМАНД УКРАЇНИ ТА КИСВА, ЩО ЗАЙМАЮТЬСЯ СУЧАСНИМ П'ЯТИБОРСТВОМ	34

ПСИХОЛОГІЧНІ ЯКОСТІ ТА ВЛАСТИВОСТІ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КВАЛІФІКОВАНИХ БАСКЕТБОЛІСТІВ РІЗНИХ АМПЛУА

Мікушев О., Шутова С.

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Вступ. Баскетбол вже тривалий час є одним з найпопулярніших видів спорту як в Україні, так і у всьому світі. Популярність цього виду спорту пояснюється, перш за все віртуозними індивідуальними техніко-тактичними діями гравців у поєднанні з чітко організованою груповою діяльністю п'яти гравців одночасно. При цьому, під час гри, всі дії баскетболістів мають виконуватися динамічно, у швидкозмінюваних гострих ситуаціях та при складних взаємовідносинах у команді [3].

У баскетболі, як у командній спортивній грі, майже у кожному ігровому епізоді взаємодіють всі гравці, але виконуючи свої специфічні ігрові функції. Рациональний розподіл гравців за функціями створює сприятливі умови для найповнішого розкриття ними своїх можливостей та, відповідно, ефективнішого використання кожного гравця в інтересах команди. Відомо, що на етапі підготовки до вищих досягнень і далі, перемога у змаганнях залежить не тільки від рівня фізичної, технічної та функціональної підготовленості баскетболістів, а в тому числі і від здатності керувати своїми діями та поведінкою у складних умовах змагальної боротьби, а це підкреслює значимість врахування психічного навантаження специфічного для гравців кожного ігрового амплуа [2, 3].

Мета роботи: виявлення значущих психологічних якостей та властивостей, найбільш характерних для ефективної змагальної діяльності кваліфікованих баскетболістів різних амплуа.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичної і спеціальної літератури, даних мережі Інтернет; аналіз протоколів статистики змагальної діяльності, опитування, методи математичної статистики.

У дослідженні брали участь 16 кваліфікованих баскетболістів різних амплуа чоловічої збірної команди «НУФВСУ» з баскетболу. Проаналізовано 7 протоколів статистики ігрових дій кваліфікованих баскетболістів ХХХІІІ чемпіонату України з баскетболу серед чоловічих команд сезону 2023-2024 рр. Дивізіон С (Перша ліга) [5].

Результати дослідження. Вивчення літературних джерел і узагальнення даних спеціальної літератури дозволяють констатувати, що, навіть враховуючи тенденції останніх років розвитку баскетболу, а саме, універсалізацію ігрових функцій баскетболістів, якісна спеціальна підготовка, включаючи фізичну, технічну, тактичну та, особливо, психологічну має бути специфічною для гравців кожного амплуа. Пов'язано це з тим, що психічне навантаження баскетболістів різних амплуа носить свої специфічні особливості та розрізняється за змістом. Інтелектуальні, вольові чи емоційні функції, різні по послідовності та характеру психічні стани мають проявлятися при виконанні ігрових дій характерних для гравців різних ігрових амплуа [1, 2, 4].

Для визначення психологічних якостей та властивостей найбільш характерних для ефективної змагальної діяльності кваліфікованих баскетболістів різних амплуа було запропоновано гравцям збірної команди «НУФВСУ» з баскетболу пройти опитування, в якому приймали участь гравці таких амплуа: 3 центрових, 5 форвардів та 8 захисників. Результати опитування зіставлялися з показниками статистики ігрових дій.

Кожному з цих кваліфікованих баскетболістів було запропоновано оцінити значимість наступних психологічних якостей та властивостей для змагальної діяльності гравців кожного амплуа: прагнення до лідерства, упевненість в ситуаціях спортивної діяльності, сміливість та рішучість, оперативне мислення (швидкість прийняття рішень), готовність до ризику, самовладання та витримка, розподіл уваги, швидкість реакцій, сприйняття часу, емоційна стійкість, обсяг уваги, агресивність.

Отриманні результати досліджень вказують на те, що є різниця в визначені порядку значущості психологічних якостей та властивостей, найбільш характерних для ефективної змагальної діяльності кваліфікованих баскетболістів різних амплуа. Так наприклад, баскетболісти, які виконують функції центрального найбільш значущими обрали агресивність, емоційну стійкість, самовладання та витримку, упевненість в ситуаціях спортивної діяльності. Не дивлячись на тенденцію щодо розширення діапазону ігрових дій центрального, все ж таки головною функцією цього гравця залишається боротьба під щитом, а робота під щитом вимагає проявлення сили волі, бойовитості, що має допомагати обирати правильне рішення щодо виконання конкретного техніко-тактичного прийому в кожній ігровій ситуації.

Прийнято вважати, що форвардам притаманні, в першу чергу інтелектуальні прояви. Цим гравцям постійно, практично без пауз, доводиться вирішувати оперативні завдання, як індивідуальних так і групових тактичних дій, які стосуються своєчасного вибору та реалізації техніко-тактичних прийомів, найбільш доцільних у конкретних ігрових ситуаціях. Результати опитування свідчать, що форвардам першочергово характерні сміливість та рішучість, оперативне мислення (швидкість прийняття рішень), готовність до ризику, розподіл уваги, швидкість реакцій, сприйняття часу.

Аналіз результатів опитування по визначенню значущості психологічних якостей та властивостей для ефективної гри захисників показав наступний пріоритетний вибір - прагнення до лідерства, оперативне мислення (швидкість прийняття рішень), готовність до ризику, розподіл уваги, швидкість реакцій, сприйняття часу, обсяг уваги. Захисники це, як правило лідери атак, головна роль захисників організаторська, вони мають все бачити, все вміти, швидко та раціонально діяти та взаємодіяти.

Висновки. Аналіз літературних джерел та ресурсів Інтернет дозволив виявити різницю у проявах значущих психологічних якостей та властивостей баскетболістів різних амплуа, при виконанні відповідних специфічних ігрових функцій під час змагань. Виявлені відмінності у значущості психологічних якостей та властивостей кваліфікованих баскетболістів різних амплуа пов'язані з своєрідністю труднощів, котрі мають долатися під час гри. Їх попереднє і точне вивчення є однією з умов цілеспрямованого та конкретного здійснення психологічної підготовки, яка повинна мати для гравців різного амплуа різні по змісту завдання, а саме пріоритетність у розвитку значущих психічних якостей та здібностей, регулювання різних психічних станів, потрібних баскетболістам для досягнення високого рівня спортивної досконалості, психічної стійкості та готовності виступати у змаганнях.

Список використаних джерел.

1. Височіна Н. Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті. Київ: «Центр учбової літератури». 2017. 384 с.
2. Воронова В. І. Психологія спорту: Навч. посібник. – Київ: Олімпійська література, 2007. 298 с.
3. Поплавський Л. Ю. Баскетбол: підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. Київ: Олімпійська література. 2004. 448 с.
4. Шутова С. Є. Взаємозв'язок психологічних якостей і властивостей баскетболістів з ефективністю їх змагальної діяльності // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 1999. №1. С. 109-113.
5. Сайт Федерації Баскетболу України. URL: <https://fbu.ua/>